

Docentenhandleiding Derde Kamer - Digiles

‘Verkiezingen, en dan...?’

Korte toelichting

Wat gebeurt er na de verkiezingen? Hoe wordt de regering gevormd? Wat is het verschil tussen oppositie en coalitie? Wat zijn getrapte verkiezingen en hoe word je Voorzitter van de Kamer? Al dit soort vragen komen aan de orde in de twee digitale lessen ‘Verkiezingen, en dan..?’ Deze handleiding is voor de twee digilessen over de Eerste Kamer en de Tweede Kamer. De digilessen bestaan uit 5 of 7 korte filmpjes, waarna een quizvraag worden gesteld om de kennis te testen. Ook is er de mogelijkheid het coalitiespel te spelen.

Leerdoel

- Kennis maken met de vorming van een nieuwe Eerste Kamer via getrapte verkiezingen
- Kennis maken met de vorming van de nieuwe Tweede Kamer inclusief het nieuw te vormen kabinet.

Werkbladen / invullijnen

Een invullijn op een antwoordformulier bestaat uit twee alinea’s: een witregel en een lijn. Kopieer en plak beide alinea’s al naar gelang het aantal invullijnen. De ‘lege’ alinea kan bijvoorbeeld wel een of enkele woorden bevatten (zie rechts onder het eerste kopje).

Duur

10-30 minuten

Bepaal zelf hoeveel tijd je in de les besteed aan de digitale les “verkiezingen, en dan..? Het is modulair opgebouwd en je kunt zelf bepalen welke onderdelen je behandelt en hoelang.

Nodig

De gebruikte filmpjes zijn te vinden op <http://www.youtube.com/derdekamer>

Handleiding

1. Beslis of je de hele digiles gaat doen, of een onderdeel.
2. Ga naar het overzicht op <https://derdekamer.nl/voor-leerkrachten/digilessen/>
Als je een digiles gaat doen kun je eenvoudig naar elke willekeurige stap in het proces “springen”.
3. Lees bij elke stap de tekst op het scherm voor aan de klas en laat de leerlingen antwoord geven. Je kunt de leerlingen ook in tweetallen het antwoord op laten schrijven.

Tweede kamer - ‘Verkiezingen, en dan...?’ Verkiezingsuitslag

De 150 leden van de Tweede Kamer zijn gekozen en bekend!

Hoe meer stemmen een partij krijgt, hoe meer Kamerleden die partij in de Tweede Kamer krijgt. De leden van dezelfde partij vormen een fractie.

Vraag 1

Uit hoeveel leden bestaat de Tweede Kamer

1. **150 leden - GOEDE ANTWOORD**
2. 75 leden
3. Ligt eraan hoeveel mensen gaan stemmen

Nieuwe Kamerleden

De gekozen Kamerleden leggen na het accepteren van de benoeming de eed of belofte af. Daarna kiezen de Kamerleden één van hen als voorzitter. De Kamervoorzitter leidt de debatten in de Tweede Kamer.

Vraag 2

Wie leidt de vergaderingen van de Tweede Kamer in de plenaire zaal?

1. **De Voorzitter van de Tweede Kamer – GOEDE ANTWOORD**
2. De fractievoorzitter van de Tweede Kamer
3. Het Kamerlid dat het debat heeft aangevraagd

Regeringscoalitie

Na de verkiezing moet er een nieuw kabinet komen, dat Nederland kan besturen en nieuwe wetten en regelgeving kan maken. Een kabinet heeft steun nodig in de Tweede Kamer. Met 76 van de 150 Kamerleden heeft het kabinet een meerderheid. Hiervoor moeten twee of meer partijen besluiten om samen te werken. Dit heet een coalitie.

Vraag 3

Hoeveel zetels zijn er nodig voor een meerderheid?

1. Minimaal 70
2. Minimaal 150
3. **Minimaal 76 - GOEDE ANTWOORD**

Onderhandelingen

De Tweede Kamer kan na de verkiezingen een of meer informateurs aanstellen. Informateurs bespreken met de partijen wie er samen een kabinet kunnen en willen vormen en leiden de onderhandelingen. Als na de onderhandelingen alle partijen het met elkaar eens zijn, kunnen ze het regeerakkoord opstellen.

Vraag 4

Wie stelt de informateur aan?

1. De koning
2. **De Tweede Kamer - GOEDE ANTWOORD**
3. De minister-president

Het Regeerakkoord

De Tweede Kamer benoemt een formateur. Hij of zij rondt de besprekingen af. Alle afspraken komen in een regeerakkoord. Hierin staan de belangrijkste plannen voor de komende jaren. Onder leiding van de formateur kiezen de partijen ook ministers en staatssecretarissen.

Vraag 5

Wat staat er in een regeerakkoord?

1. **De belangrijkste plannen van het kabinet - GOEDE ANTWOORD**
2. Hoe alle partijen akkoord moeten gaan
3. De wensen van de formateur

Een Regering Vormen

De ministers en staatssecretarissen worden officieel benoemd door de koning en ze leggen een eed of belofte af. De koning gaat met alle ministers op de foto voor het paleis. Het eerste wat het nieuwe kabinet doet is een regeringsverklaring opstellen. De minister-president spreekt deze uit in de Tweede Kamer.

Vraag 6

Waaruit bestaat het kabinet?

1. **De koning en de ministers - GOEDE ANTWOORD**
2. De ministers en staatssecretarissen
3. De Eerste Kamer en de Tweede Kamer

Coalitie en Oppositie

De fracties in de Tweede Kamer die het kabinet steunen, noemen we de coalitie. De overige fracties vormen de oppositie. Alle Kamerleden samen controleren het werk van de regering. De fracties debatteren met elkaar en stemmen over de wetten en regelgeving die de regering voorstelt.

Vraag 7

Wat is de oppositie?

1. **De partijen die niet in de regering zitten - GOEDE ANTWOORD**
2. Partijen die niet in het nieuws komen
3. De drie kleinste partijen

Eerste Kamer - ‘Verkiezingen, en dan...?’

Provinciale Statenverkiezingen

De Grondwet bepaalt dat er elke vier jaar verkiezingen zijn voor de provinciale staten. Iedere Nederlander van 18 jaar of ouder mag in de eigen provincie kiezen. Er doen landelijke partijen mee, maar ook provinciale partijen. De gekozen provinciale statenleden zetten zich in voor het bestuur van hun provincie.

Vraag 1

Wie kiezen de leden van de Provinciale Staten?

1. De leden van de Tweede Kamer
2. **2. Nederlanders van 18 jaar of ouder in een provincie - GOEDE ANTWOORD**
3. 3. Iedereen die lid is van een politieke partij

Getrapte Verkiezingen

De verkiezing voor de Eerste Kamer gaat in twee stappen. Eerst kiezen de burgers de leden van de Provinciale Staten. Daarna kiezen de leden van de Provinciale Staten wie er in de eerste kamer komt. Dit noemen we getrapte verkiezingen.

Vraag 2

De Eerste Kamer wordt getraptd gekozen. Wat bedoelen we daarmee?

1. Dat maar de helft van de leden gekozen wordt
2. Dat je de trap op moet om te stemmen
3. **Dat de verkiezing in twee stappen verloopt - GOEDE ANTWOORD**

Verkiezingen Eerste Kamer

De landelijke partijen maken een lijst met kandidaten voor de Eerste Kamer. Alle provinciale statenleden mogen een stem uitbrengen. Stemmen uit provincies met veel inwoners tellen zwaarder dan stemmen uit provincies met weinig inwoners.

Vraag 3

Wie kiezen de leden van de Eerste Kamer?

1. **De leden van de Provinciale Staten - GOEDE ANTWOORD**
2. De leden van de Tweede Kamer
3. De burgers van Nederland van 18 jaar en ouder

Wisseling Kamerleden

De nieuwe leden leggen een eed of belofte af in de zaal van de Eerste Kamer.

Een Eerste Kamerlid werkt niet de hele week als Kamerlid. De meesten hebben ook nog een andere baan, zoals ondernemer, docent of advocaat.

Na hun beëdiging kiezen de nieuwe Eerste Kamerleden één van hen als Voorzitter. De Voorzitter leidt de vergaderingen

Vraag 4

Wanneer vergaderen de leden van de Eerste Kamer?

1. Op alle dagen van maandag tot en met vrijdag
2. **Meestal op dinsdag - GOEDE ANTWOORD**
3. Alleen als de Voorzitter er zin in heeft

De Eerste Kamer Aan Het Werk

Het werk van Eerste Kamerleden is voor een groot deel het beoordelen van wetsvoorstellen. Zit het goed in elkaar? Is het duidelijk geschreven? Kan de wet uitgevoerd worden? In een debat proberen voor- en tegenstanders elkaar te overtuigen om het wetsvoorstel wel of niet aan te nemen.

Vraag 5

Wat is een belangrijke taak van de Eerste Kamer?

1. Het kiezen van de ministers
2. **Het beoordelen van wetsvoorstellen – GOEDE ANTWOORD**
3. Debatteren met de Tweede Kamer